

Aktif Öğretim

SINIFLARDA ÖĞRENMEYİ
HAREKETE GEÇİRECEK
SEKİZ ADIM VE
32 STRATEJİ

Mel Silberman

Çeviri Editörü: Doç. Dr. Nurdan Kalaycı

*Yardımcı Çeviri Editörleri
Müge Olgun - Yasemin Yücesoy Gündoğan*

AKTİF ÖĞRETİM
MEL SILBERMAN

Çeviri Editörü:
DOÇ. DR. NURDAN KALAYCI

Editör Yardımcıları:
MÜGE OLGUN
YASEMİN YÜCESOY GÜNDOĞAN

ISBN 978-605-318-564-2
DOI 10.14527/9786053185642

Kitabın orijinal adı: Teaching Actively
Baskı sayısı: 1
ISBN: 978-020-545-537-9
Yayınevi: Pearson

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2016, Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları

Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ne aittir.

Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri,
kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt
ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında
yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları
satın almamasını diliyoruz.

1. Baskı: Ekim 2016, Ankara

Yayın-Proje: Özlem Sağlam

Dizgi-Grafik Tasarım: Didem Kestek

Kapak Tasarımı Uygulama: Orijinal kitaptan esinlenerek tasarlanmıştır.

Baskı: Salmat Basım Yayıncılık Ambalaj Sanayi Tic. Ltd. Şti.

Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1

İskitler/ANKARA

Tel: 0312 341 10 20

Faks: 0312 341 30 50

Yayıncı Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 26062

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

Mel Silberman'ın Ön Sözü

Eğitimde önemli olan, sizin öğrencilerinize ne anlattığınız değil, onların dersten ne anladığıdır. Çünkü siz öğrencilerinize ne kadar çok konu anlatırsanız, onlar o kadar çok konu unutacaklardır. Siz öğrencileriniz için öğrenemezsiniz, onlar bunu kendileri yapmak zorundadır. Bu yüzden, sizin göreviniz öğrencilerinizi öğrenmeye güdülemek ve onlara yol göstermektir. Bu görevi başarmanın yolları ise; şu an elinizde bulunan *Aktif Öğretim* kitabında yer almaktadır.

Aktif Öğretim, çok satan *Aktif Öğrenme: Herhangi Bir Konuyu Öğrenmek İçin 101 Strateji* kitabına yardımcı bir kitaptır. *Aktif Öğrenme*, öğretmenler için temel bir yöntem kitabıdır. Bu kitap, 101 öğrenme yolunu içermektedir ve aynı zamanda öğrenmeyi organize edecek ve kolaylaştıracak 100 hızlı ipucunu kapsamaktadır. Sınıfınızda aktif öğrenmeyi güdüleyecek fikirler sunan, özenle okunacak bir kitaptır.

Elinizde bulunan *Aktif Öğretim*, basit bir yöntem kitabı değildir. Bu kitabın amacı; öğrencilerin öğrenmeye karşı açlık duyarak katılım sağlayacakları bir öğrenme yemeğini hazırlayan, sıra dışı bir şef olmanız için size rehberlik etmektir. *Aktif Öğretim*, çok büyük hacimli bir kitap olmamasına rağmen, oldukça kapsamlı bir plana sahiptir.

Aktif Öğretim'deki sekiz adımlı plan, "okuma, yazma ve aritmetik" temel becerilerine sahip ve sınıf arkadaşlarıyla birlikte çalışabilme olgunluğunda olan öğrencilerin yer aldığı tüm düzeylerde ve her türlü sınıfta uygulanabilir. Aynı zamanda bu plan, GED (General Education Development) sınıflarına, sosyal yardım çalışma programlarına ve iş yeri eğitimlerine katılan yetişkinlere uygulanabilir. Bu bilinçli dinleyici kitlesinin büyük ve çeşitli olduğunun farkındayım. Bir öğretmen olarak sizin on yaş grubundakilere gösterdiğiniz ilgi ve uyguladığınız yöntemler, kesinlikle yetişkin öğrencilere olan yaklaşımlarınızdan farklıdır. Bununla birlikte, *Aktif Öğretim*, Kuzey Amerika ve tüm dünyada her seviyedeki öğretmenle paylaştığım önerileri ve örnekleri içermektedir. Hangi düzeyde öğretmenlik yaparsanız yapın bu kitapta faydalı bilgiler bulacağınızdan eminim.

Sekiz Adım Planı

Sınıfınızda aktif öğrenmeyi desteklemek istiyorsanız bu konuda size başarıyı getirecek sekiz adım olduğunu bilmelisiniz. Elbette bu sekiz adımın hepsine ilgi göstermek zorunda değilsiniz; ancak verilen bilgilerin çoğu, herhangi bir konuda ders düzenleyen tüm öğretmenler için son derece önemlidir.

BİRİNCİ ADIM: Dersin Başlangıcında Öncelikle Öğrencilerinizin İlgisini Çekin

Aktif öğrenmeye yönelik bir ortam oluşturmak, etkileşimi arttırmak ve konulara katılımı hızlı bir şekilde sağlamak için, her dersin ve oturumun başında açılış etkinlikleri kullanın.

İKİNCİ ADIM: “Zihin Dostu” Bir Öğretmen Olun

Öğrencilerinizin zihinlerinin açık olması ve yeni bilgileri kolayca alması için beyinlerinin uyarılacağı teknikler yoluyla, anlama ve akılda tutma becerilerini en üst düzeye çıkaracak bilgi ve içerikleri onlara verin.

ÜÇÜNCÜ ADIM: Öğrencilerinizi Hararetli ve Odaklanılmış Tartışmalar Yapmaları İçin Cesaretlendirin

Tartışma ortamını yapılandırın, böylece öğrenciler katılım sağlamak ve konuyu derinlemesine takip etmek için motive olacaklardır.

DÖRDÜNCÜ ADIM: Öğrencilerinizi Soru Sormaya Teşvik Edin

Öğrencilerinizi özenli sorular sormaya ve sorulan soruları yanıtlamak için gerekli bilgiyi edinmeye motive edin.

BEŞİNCİ ADIM: Bırakın Öğrencileriniz Birbirlerinden Öğrensinler

Öğrenci iş birliğini gerektiren akran öğretim aktiviteleri ve etkili grup çalışmaları oluşturun.

ALTINCI ADIM: Öğrenmeyi Yaparak ve Deneyerek Geliştirin

Öğrencilerin öğrenme becerilerini, bilgilerini ve sahip oldukları değerleri geliştirecek oyunları, egzersizleri, rol yapmaları ve diğer deneysel etkinlikleri oluşturun ve uygulayın.

YEDİNCİ ADIM: Teknolojiyi Sınıfa Akıllıca Dâhil Edin

Sınıfta öğrenme etkinliklerini tamamlayacak multimedya sunumları, internet tabanlı programları, blogları, eğitim içerikli linkleri ve araştırma veri tabanlarını etkin bir şekilde kullanın.

SEKİZİNCİ ADIM: Unutulmaz Bir Bitiriş Yapın

Bir öğrenme sürecini öyle bir şekilde sonlandırın ki öğrenciler ne öğrendiklerini gözden geçirsinler, öğrendiklerinin önemini kavrasınlar, gelecekteki adımların ne olabileceğini düşünsünler ve başarılarını kutlasınlar.

Aktif Öğretim bu sekiz öğretim adımı etrafında oluşturulmuştur. Her bir adıma ilişkin kısa bir açıklama yapıldıktan sonra, bu adımların uygulanmasını sağlayacak birkaç strateji verildiğini göreceksiniz. Bu stratejilerin her biri belirli önerileri içermektedir. Her bir stratejiyi sınıfınıza ve kendinize kolaylıkla uygulayabilmeniz adına her strateji için bir çalışma sayfası verilmiştir.

Aktif Öğretim kitabını sınıfınızda öğrenmeyi teşvik edecek pratik bir kılavuz kitap olarak görmeyi umuyorum.

Mel Silberman Hakkında

Dr. Mel Silberman, “Büyük Öğretmen Ödülü”nü aldığı Temple Üniversitesi’nin, Eğitimde Psikolojik Çalışmalar Bölümü’nden emekli bir öğretim üyesidir. Dr. Silberman, aktif öğrenme konusunda uluslararası bir üne sahiptir. Yazarın eğitim ve öğretim konusunda çok sayıda kitabı bulunmaktadır. Bunlardan bazıları aşağıda listelenmiştir:

- 101 Ways to Make Training Active, Second Edition (Pfeiffer, 2005)
- Working People Smart (Barrett-Koehler, 2004)
- The Best of Active Training (Pfeiffer, 2004)
- The Consultant’s Tool Kit (McGraw-Hill, 2001)
- PeopleSmart (Barrett-Koehler, 2000)
- 101 Ways to Make Meetings Active (Jossey-Bass, 1999)
- Active Training, Second Edition (Jossey-Bass, 1998)
- Active Learning: 101 Strategies to Teach Any Subject (Allyn & Bacon, 1996)
- When Your Child Is Difficult (Research Press, 1995)
- Confident Parenting (Warner Books, 1988)
- How to Discipline without Feeling Guilty (Dutton, 1980)
- Real Learning (Little, Brown, 1976)

Dr. Silberman; New Jersey, Princeton’da bulunan Aktif Öğretme merkezinin desteği ile; öğretmenliğe hazırlananlara, öğretmenlik yapanlara, yetişkin eğitimcilerine, kolej öğretmenlerine ve yüzlerce kuruluşun iş yeri eğitimcilerine aktif öğrenme seminerleri düzenlemektedir. Dr. Silberman, Brandeis Üniversitesi’nden mezundur ve Chicago Üniversitesi’nden eğitim psikolojisi alanında doktora derecesi almıştır.

Mel Silberman'ın Teşekkürü

Öğretme benim tutkumdur. 35 yıldır istekli olarak, öğrencilerime öğretmeyi canlı ve neşeli bir şekilde gerçekleştirmek için yöntemler deniyorum ve bu deneyimlerin sonuçlarını diğer öğretmenler ile paylaşıyorum. Bu süre içerisinde, *Aktif Öğretim* kitabındaki stratejileri oluşturmak, gözden geçirmek ve test etmek için pek çok fırsata sahip oldum. Bazen yaptıklarım işe yaramadı veya büyük şüphelerle karşılandı. Okuldaki, bu sert eleştiriler ile bana yardımcı olan herkese teşekkür ediyorum. Bazen de dalgalı sularda, öğrenme kıvılcımını başarılı bir şekilde çakabildim. Aktif öğrenme yaklaşımımı beğenen tüm çalıştay katılımcılarından ve öğrencilerimden aldığım destek için de, onlara ayrıca müteşekkirim.

Kimse boşlukta kendi başına bir şey oluşturamaz. Bir kişinin düşünebileceğinden çok, bana yaratıcı fikirler veren meslektaşlarım ve akıl hocalarım oldu: Sharon Bowman, Maryellen Wimer, Dave Meier, Rod Napier, Karen Lawson, Sivasailam Thiagarajan, Howard Kirschenbaum, Jerry Allender, Catherine Schifter ve Susan Wheelan. Aynı zamanda benim tekniklerimi kullanan, çeşitlendiren ve geliştiren yetenekli bir eğitimci olan eşim Shoshana Silberman'ın etkili dönütlerinden yararlandım.

Ailem neşenin, sevginin ve desteğin en önemli kaynağıdır. Çocuklarım Shmuel, Lisa ve Gabe, damadım Daniel ve gelinim Sara, öğretime olan tutkumun kararlı destekçileri olmuşlardır. Torunlarım Noam, Jonah, Yaakov, Adira ve Meir bu çalışmayı değerli hale getirmişlerdir.

Çeviri Editörünün Ön Sözü

Değerli Eğitimciler,

2015 yılı güz döneminde, doktora derslerimden biri, Kara Harp Okulu, Savunma Bilimleri Enstitüsü'nde idi. O dönemde, çok çalışkan ve motivasyonları yüksek olan doktora öğrencilerimden bazıları ile, *Mel Silberman*'ın *Teaching Actively* adlı kitabında yer alan stratejileri, derslerimde incelemeye ve uygulamaya başladık. Bu uygulamalı derslerden çok yararlandıklarını açıklayan öğrencilerim, söz konusu kitabın Türkçeye çevrilmesi gerektiğini, böylece her kademedeki Türk eğitimcisine katkı sağlayabileceğini belirttiler. Bu düşünce doğrultusunda başlayan çeviri, bir öğretim dönemi boyunca yapılan ortak bir çalışmayla tamamlandı. İçeriğin eğitim ortamlarında kolayca uygulanabilmesi ve uygulamanın anlaşılır olması için, çeviri sonrasında, iki eğitim bilimci ve bir edebiyatçı tarafından yapılan uzun süren titiz çalışmaların ardından, şu an elinizde bulunan *Aktif Öğretim*, okuyucuya sunuldu.

Aktif Öğretim, ders işleyiş sürecinize faydalı olabilecek ve öğrenenleri güdüleyecek sekiz adım, 32 strateji içermektedir. Bu kitapta yer alan uygulama örneklerinin çoğu, dersini aktif olarak planlamak isteyen her kademedeki eğitimci için yararlı olacaktır. Bu strateji ve uygulama örnekleri, öğrenme ortamlarınızı aktifleştirebilir. Aktif öğretim uygulamaları, öğrencilerde çok yönlü bir gelişim sağlayarak akademik başarıyı artırır. Güdü, tutum, kaygı gibi duyuşsal özellikleri ve sınıf yönetimi gibi süreçleri olumlu yönde etkiler. Ayrıca öğrencilerin iletişim, ekip çalışması ve üst düzey düşünme becerilerini geliştirir.

Söz konusu stratejilerden verim almak için eğitimcilere düşen görev; kendi eğitsel amaçlarına, konularına, ders sürelerine, öğrencilerine ve olanaklarına uygun olanları seçip, dilerlerse üzerlerinde değişiklikler yaparak uygulamaktır.

Her eğitimci, dersini, kendi bilgisine, deneyimine, isteğine ve yaratıcılığına göre tasarlar. Bu tasarımda hayal gücü çok önemlidir ancak, bilgi ve bilginin nasıl sunulacağı da bir o kadar önem taşır.

Goethe'nin belirttiği gibi: *İnsan ancak anladığı şeyleri duyar.*

İşte tüm bunları düşünen, tasarlayan, uygulamaya geçiren bir eğitimci, öğrencilerinin gerçekten duymasını sağlayacaktır.

Bu kitabı özenle yayına hazırlayan Pegem Akademi ve sayın Servet Sarıkaya'ya, titiz bir biçimde kitabı inceleyen ve öneriler sunan Doç. Dr. Kasım Kiroğlu'na, yayın sürecinin her adımında işbirliğiyle çalıştığım sayın Özlem Sağlam'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu çevirinin tüm eğitimcilere katkı sağlaması dileği ile...

Doç. Dr. Nurdan Kalaycı

Ekim, 2016

Ankara

Doç. Dr. Nurdan Kalaycı

Doç. Dr. Nurdan Kalaycı, lisans derecesini Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim (EPÖ) Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır.

Yüksek lisans derecesini Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim (EPÖ) Anabilim Dalı'ndan, doktora derecesini ise, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi bünyesinde bulunan EPÖ Anabilim Dalı'ndan almıştır. Halen Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, EPÖ Anabilim Dalı'nda öğretim üyesidir.

Kalaycı'nın; öğrenme ve öğretim süreçleri, aktif öğretim yöntemleri, üst düzey düşünme becerileri, yükseköğretim kurumlarında akademisyenlerin öğretim performansını değerlendirme süreçleri, yükseköğretimde kalite, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi, eğitim programları ve öğretim alanlarında, yurt içinde yurt dışında yayımlanmış olan 25'ten fazla makalesi, vermiş olduğu konferansları ve gerçekleştirdiği proje çalışmaları olmuştur. Ayrıca eğitimle ilgili altı adet basılmış kitabı ve değişik gazetelerde yayımlanmış çeşitli köşe yazıları bulunmaktadır. Kalaycı, "Vitamin Öğretmen Portalı" yoluyla, eğitimcilere kendi alanıyla ilgili 40'ı aşkın canlı eğitim yapmıştır.

Kalaycı, Çin'den, İsrail'den ve iki kez de Finlandiya'dan devlet bursu almıştır. Fulbright bursu ile ABD'de; Indiana Üniversitesi - Purdue Üniversitesi Indianapolis'te, bir başka burs ile Michigan State Üniversitesi'nde uzun dönemli araştırmalar ve çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalar; yetişkinler eğitimi, çoklu zekâ kuramı ve uygulamaları, eğitim programları ve öğretim, program değerlendirme ve toplumsal cinsiyet rolleri konuları ile ilgilidir.

Çevre sorunları konusunda bir aktivisttir ve hayvan tutkunudur. Sinema filmleri ilgilendiği konular arasındadır.

kalayci@gazi.edu.tr

nurdankal@yahoo.com

Müge Olğun

Müge Olğun, lisans eğitimini 2007 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği; yüksek lisans eğitimini 2011 yılında yine aynı üniversitede, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. Şu anda hem Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı'nda doktora eğitiminin tez sürecine devam etmekte hem de ABD Syracuse Üniversitesi'nde eğitim görmektedir.

Yüksek lisans tezi, öz ve akran değerlendirme yönteminin uygulandığı iş birliğine dayalı öğrenmenin, öğrenmenin başarı, tutum ve bilişüstü becerilerine yönelik etkisidir.

2008-2013 yılları arasında Işıkkent Eğitim Kampüsü'nde, 2013-2014 yılları arasında Bilkent Koleji'nde sınıf öğretmenliği yapmış olan Olğun, Özel Okullar Birliği Derneği'nin düzenlediği konferanslarda metafor kullanımını, değerler eğitimi, koçluk eğitimi gibi konularda sunumlar gerçekleştirmiştir.

Dans, tiyatro ve müzikaller ilgilendiği konular arasındadır.

mugeolgun0@gmail.com

Yasemin Yücesoy Gündoğan

Yasemin Yücesoy Gündoğan, yükseköğrenimini Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde yapmış, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde, Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği alanında Pedagojik Formasyon Eğitim Programı'nı tamamlamıştır.

Üniversite yıllarından itibaren çeşitli edebiyat dergilerinde öyküleri ve şiirleri yayımlanmıştır.

İlk romanı 2007 yılında BU Yayınevi tarafından basılan *Babil'in Asma Bahçeleri*'dir. Bu kitabıyla, 2008 yılında Türkiye'nin onur konuğu olarak katıldığı Frankfurt Kitap Fuarı'na gönderilmek üzere T.C. Kültür Bakanlığı tarafından hazırlanan tanıtım kataloğunda yer almıştır.

İkinci kitabı olan *İskenderiye Feneri* adlı romanı 2008 yılında basılmıştır. Aynı yıl, Kestel Kitap Günleri'nde katılımcı yazar ödülü almıştır.

2011 yılında *Rodos Heykeli* adlı kitabı basılmıştır ve bu kitabı; 2012 yılında basılan *Artemis Tapınağı* adlı kitabı izlemiştir.

Gündoğan'ın, *Kibele'nin Gölgesinde* adlı mitolojik romanı 2013 Tudem Edebiyat Ödülleri, üçüncülük ödülünü kazanmış ve 2014 yılında TUDEM Yayınları tarafından basılmıştır.

Kitapları hakkında ulusal ve yerel basında, edebiyat dergilerinde ve akademik yayınlarda röportajlar, eleştiri yazıları ve makaleler yayımlanmış olan Yasemin Yücesoy, edebiyat ve eğitim araştırmalarıyla yakından ilgilenmektedir.

Evlidir ve Müge isimli bir kız çocuğu annesidir.

yaseminyucesoy@yahoo.com

İÇİNDEKİLER

Mel Siberman'ın Ön Sözü.....	iii
Mel Silberman Hakkında	v
Mel Silberman'ın Teşekkürü.....	vi
Çeviri Editörünün Ön Sözü.....	vii
Çeviri Editörlerinin Öz Geçmişleri.....	viii

BİRİNCİ ADIM: Dersin Başlangıcında Öncelikle Öğrencilerinizin İlgisini Çekin

Bölüm Çevirmeni: Mustafa Dikmen	1
Strateji #1: Kaynaşma Oyunlarına Ders İçeriklerini Dokuyun.....	2
Strateji #2: Doğrudan Öğrenme Katılımına Odaklanan Kaynaşma Etkinlikleri Oluşturun	6
Strateji #3: Öğrencilerinize Her Dersin Başında İlk Olarak Yapabilecekleri İlginç Görevler Verin.....	9
Strateji #4: Dersin Başında Derse Katılan Öğrenci Havuzunu Genişletin	12

İKİNCİ ADIM: “Zihin Dostu” Bir Öğretmen Olun

Bölüm Çevirmeni: Nurdan Kalaycı.....	15
Strateji #5: Öğrencilerinizin Zihinlerinin İlgisini Öğretilen Konuya Çekin.....	17
Strateji #6: Öğrencilerinizin Zihinlerinin Konunun İçine Girmesine Yardım Edin	21
Strateji #7: Öğrencilerinizi Ders Sırasında Sıklıkla Derse Katın	28
Strateji #8: Öğrencilerinizin Öğrendiklerini Belleklerinde Tutmalarına Yardım Edin	33

ÜÇÜNCÜ ADIM: Öğrencilerinizi Hararetli ve Odaklanılmış Tartışmalar Yapmaları İçin Cesaretlendirin

Bölüm Çevirmeni: Gürkan Salih Karabacak	35
Strateji #9: Öğrencilerinizi Tartışma Ortamının İçine Sokmadan Önce Onların İlgisini Çekin.....	36
Strateji #10: Tartışma İçin Etkili Sorular Oluşturun.....	40
Strateji #11: Öğrencilerinizin Ön Hazırlık Yapmalarını Sağlayarak Tartışmanın Niteliğini Arttırın.....	44
Strateji #12: Duruma Uygun Tartışma Biçimleri Seçin	49
Strateji #13: Karşılıklı Konuşma Akışını Kolaylaştırın.....	55

DÖRDÜNCÜ ADIM: Öğrencilerinizi Soru Sormaya Teşvik Edin

Bölüm Çevirmeni: Utku Bircan Balkal.....	59
Strateji #14: Öğrencilerinize Başlamaları İçin Yardım Edin.....	61
Strateji #15: Öğrencilerinizin Soru Sorma Gereksinimi Duymalarını Sağlayın	65
Strateji #16: Öğrencilerinize Soru Sormalarını Beklediğinizi Bildirin	69

BEŞİNCİ ADIM: Bırakın Öğrencileriniz Birbirlerinden Öğrensinler

Bölüm Çevirmeni: Nurdan Kalaycı.....	71
Strateji #17: Öğrenme Takımlarını Nasıl Oluşturacağınıza Karar Verin.....	73
Strateji #18: Öğrenme Takımlarını Öğrencilerinize Çalışmalarını Vermeden Önce Oluşturun.....	77
Strateji #19: Öğrencilerinizi Takımla Öğrenmeye Kademeli Olarak Sokun	81
Strateji #20: Takımla Öğrenme Aktivitelerinin Çeşitliliğini Kullanın	85
Strateji #21: Öğrencilerinizin Birbirlerinden Öğrenmelerini İsteyin.....	89

ALTINCI ADIM: Öğrenmeyi Yaparak ve Deneyerek Geliştirin

Bölüm Çevirmeni: Ekrem Önder Uyar	95
Strateji #22: Gerçekle Eşleşen veya Gerçeğine Benzeyen Deneyimler Oluşturun	96
Strateji #23: Öğrencilerinizden Deneyimlerini Yansıtma İsteyin.....	101
Strateji #24: “Maymun Gözlem Yapar ve Taklit Eder” Durumundan Kaçın	104
Strateji #25: Sözel Becerileri Geliştirmek İçin Rol Oynama Tekniğini Kullanın.....	108

YEDİNCİ ADIM: Teknolojiyi Sınıfa Akıllıca Dâhil Edin

Bölüm Çevirmeni: Nurdan Kalaycı.....	113
Strateji #26: Aktif Keşfetmeyi Teşvik Edin	114
Strateji #27: Sınıfta Etkili Öğretimi Desteklemek İçin Teknolojiyi Kullanın.....	118
Strateji #28: Teknoloji Yoluyla İş Birliğini Arttırın	122

SEKİZİNCİ ADIM: Unutulmaz Bir Bitiriş Yapın

Bölüm Çevirmeni: Nurdan Kalaycı.....	125
Strateji #29: Öğrencilerinizin Öğrendiklerini Gözden Geçirmelerini Sağlayın	126
Strateji #30: Öğrencilerinizden Kendi Başarılarını Değerlendirmelerini İsteyin.....	131
Strateji #31: Öğrencilerinize Gelecekleri İçin Plan Yaptırın.....	135
Strateji #32: Öğrencilerinizin Dersin Bitişini Kutlamalarına İzin Verin ...	140
Son Tavsiye	144
İngilizce Örnekler	147
Dizin	153

1. ADIM

Dersin Başlangıcında Öncelikle Öğrencilerinizin İlgisini Çekin

Öğrencilerinizin bir konuyu etkili bir şekilde öğrenmeleri için dinlemeleri, gözlemde bulunmaları, soru sormaları ve kullanacakları eğitim materyallerini diğer öğrencilerle tartışmaları gerekir. En önemlisi de öğrencilerin, bu sürecin içinde bulunmaları gerektiği gerçeğini fark etmeleridir. Bu süreç, öğrencilerin kendi başarılarına bazı şeylerin farkına varmalarını, bazı örnekler bulmalarını ve ders içerisinde kendi bilgi düzeylerine uygun çeşitli görevler ya da ödevler yapmalarını kapsar.

Aktif öğrenme başarısı, öğrencilerin sorumluluk almayı üstlendiği bir sınıf ortamı oluşturmanıza ve aldıkları bu sorumluluğu devam ettirme yeteneğinize bağlıdır. Her şeyden önce öğrenciler; düşünerek, problem çözerek ve öğrendiklerini uygulayarak zihinsel becerilerini kullanmak için istekli olmak zorundadır. *Aktif Öğretim* içerisindeki pek çok strateji, öğrencilerin öğrenme hızına dayalı, eğlenceli, destekleyici ve bireysel öğrenme ile ilgili olmasına rağmen sadece bu stratejilere bağlı kalarak öğretiminizi sınırlamamalısınız. Dersin başından itibaren, sizin yaratıcı yöntemlerinizi destekleyen uygun bir öğrenme iklimi oluşmak zorundadır. Bu iklimi oluşturmak için ne kadar uzun süre beklerseniz, öğrencileriniz de o kadar uzun süre pasif olmak zorunda kalacaklardır.

Öğrencilerin ilgisini çekmek, dersin ilk günü yapılan bir uygulamadır. Eğer öğrencilerinizin aktif bir şekilde öğrenmeye başlamalarını istiyorsanız, ivedilikle onların aktif öğrenmenin tadına varmalarını sağlamalısınız. Dersin başlangıcı, öğrencilerinizin zihinlerinin, ellerinin ve ağızlarının (hatta tüm vücutlarının) çalışmasını istediğinizi işaret eden en iyi zamandır. Ancak bu çalışmayı yalnızca okulun ilk günü için düşünmeyin. Her dersin başlangıcında aynı uygulamayı yapın. Öğretime başlamadan önce öğrencilerinize bir şeyler yaptırın. Bunu asıl dersten önce yapılan bir iştah açıcı yani bir aperitif gibi düşünün. Onların iştahlarını artırın ve öğrenmeye karşı açlık hissettirin. Haydi! Dersin başından itibaren, öğrencilerimizi nasıl aktif hâle getireceğimizi anlamaya çalışalım.

STRATEJİ #1:

KAYNAŞMA OYUNLARINA DERS İÇERİKLERİNİ DOKUYUN

İlk dersi, öğrencilerinizin birbirleriyle tanışması, kaynaşması için fırsat olarak kullanmanız her zaman güzel bir fikirdir. Aslında böyle yaparak, aktif öğrenmeyi sürdüren, etkileşimli bir topluluk oluşturmaya başlarsınız. Aşağıdaki alt başlıklar bunu başarmanın yollarını göstermektedir:

1. Öğrencileriniz Arasındaki İlk Sosyal Etkileşimi Yapılandırın

Eğitimcilerin tasarladığı yüzlerce belki de binlerce sosyal tanışma/kaynaşma etkinliği vardır. (Bu kitapta, bu etkinliklerden yirmi üçü yer almaktadır.) Bu etkinlikler, eğlenceli olmaları ve sosyal etkileşimi hızlıca oluşturmaları bakımından en utangaç öğrencilerin bile sürece kolayca katılmalarını sağlamaktadır. Bu etkinliklerden bazıları şunlardır:

- Seçim veya oy verme,
- Küçük gruplar içinde veya ikili çalışmalar hâlinde sohbet etme,
- Oyun oynama,
- Açık alanda tanışıp kaynaşma,
- Çok kısa sözel cevaplar elde etme,
- Resim çizme,
- Şarkı söyleme,
- Hareket etme.

Dersin başlangıcı için iyi bir örnek olan benzer bir etkinlik de; “İnsan Avcısı (Human Scavenger Hunt)” adlı etkinliktir. Bu uygulama, her büyüklükteki sınıfa ve farklı durumlara uyarlanabilen çok sevilen bir tanışma/kaynaşma etkinliğidir. Okulun ilk günlerinde uygulanan bu etkinlik, fiziksel hareketleri kapsamı ve sosyal etkileşimi desteklemesi açısından çocuklar, gençler ve aynı zamanda yetişkinler için işlevseldir.

Etkinlik, öğretmenin “... birini bul” cümleciğini tamamlamak için altı ile on arası tanımlayıcı ifade hazırlaması ile başlar. Aşağıdaki tamamlanmış cümlelerde olduğu gibi, ifadeler kişisel bilgiler ve özellikler ile ilgili olmalıdır.

- Kendi isminle aynı olan birini bul.
- Esrarengiz kitaplardan, hip-hop müzikten, bulmaca çözmekten vb. hoşlanan/seven birini bul.

- Evcil hayvanı olan veya bu ay doğum günü olan birini bul.
- Özel bir arkadaş, iyi bir öğretmen ya da para sayesinde motive olan birini bul.
- Egzersizden, kahvaltı yapmaktan ve dağınıklıktan hoşlanmayan birini bul.
- Bilgisayarı olan veya bisikleti olan birini bul.
- Yeni kütüphanemize uğramış olan, hesap makinası kullanabilen veya bugün uyuklayan birini bul.

Etkinliğin uygulama basamakları öğrencilere şu yönerge ile verilir:

“Bu etkinlik insan avlamak gibidir fakat burada obje yerine insanları arıyorsunuz. Ben ‘başlayın’ dediğimde bu özelliklere uyan kişileri aramak için etrafta dolaşın, birbirinizle konuşun. Birden fazla tanımlamaya uyan olsa da bir kişi için yalnızca bir ifade kullanın. Özelliklere uygun olan kişileri bulduğunuzda o kişilerin ismini bir yere not edin.”

Öğrencilerin çoğu avlanmayı bitirdiğinde, öğretmen; “bitti” diyerek arama etkinliğine son verir ve tüm sınıfı yeniden bir araya toplar.

Etkinliği ilk bitiren kişiye sembolik bir ödül verilir; fakat en önemlisi, öğretmen, etkinlikteki her bir özelliğe uyan farklı öğrenci isimlerinin, toplanan listelerde yer aldığından emin olmalıdır. Örneğin; öğretmen alfabetik sırayı gözden geçirerek ilk ismi A, B, C vb. ile başlayanların ellerini kaldırmalarını ve kendilerini sınıfa tanıtmalarını ister. Bu süreç, her öğrenci kendisini sınıf arkadaşlarına tanıncaya kadar devam eder.

2. Öğrencilerinizi Birbirleriyle Tanıştırmanın Ötesine Gidin

Sosyal bir kaynaşma etkinliğini, “sosyal” bir bilgi ile yapılandırmanızı sınırlayan herhangi bir kural yoktur. Dersin başından itibaren öğrencilerin ilgisini derse çekmek için bu müthiş bir fırsattır. Örneğin; insan avlama etkinliğindeki bir özellik, öğrencilerinizin, ders verdiğiniz konuda öğrettiğiniz ya da öğretmeyi düşündüğünüz bir kavramı ya da bir durumu bilen birini bulmalarını isteyebilir. Sınıftan, Mars’ı yaşanan bir yer yapan özelliğin ne olduğunu, Wyoming’ün başkentinin neresi olduğunu veya internetteki aramayı sınırlayan bir yolun ne olduğunu bilen birini bulmalarını isteyebilirsiniz. Ayrıca _____ ile ilgili bir kitabı en son kimin okuduğunu, _____ ile alakalı bir önceki kursa kimin katıldığını veya _____ ile ilgili kimin harika bir fikri olduğunu sorabilirsiniz. Kişisel bilgilerin ötesine geçebilen bir diğer sosyal kaynaşma örneği; “Ayağa Kalk ve Açıkça Fikrini Söyle (Stand Up and Be Counted)” etkinliğidir. Bu etkinlik; “burada kimin olduğunu herkesin

bilmesine yardımcı olacak kısa bir araştırma yapmak istenildiğinin” öğrencilere açıklanmasıyla başlar. Eğer öğretmenin söylediği ifadeler onlara uygunsa, öğretmen öğrencilerden *ayağa kalkmalarını ve fikirlerini söylemelerini* ister. Örneğin; kişisel bilgilerle ilgili ifadeler şunlardır:

Ayağa kalk eğer

- Her gün süt içiyorsan,
- Üçten fazla çocuğun/kardeşin varsa,
- Ünlü biriyle karşılaşmışsan,
- Çikolata seviyorsan,
- Solaksan.

İngilizce örnekler için bakınız sayfa 147

Yukarıdaki maddelere benzer olarak, dersin konusu ile ilgili maddeler eklenebilir:

Ayağa kalk eğer

- Sağlıklı bir yaşam için meyve ve sebze tüketiyorsan,
- Yazma becerinin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorsan,
- İki basamaklı sayı ile iki basamaklı sayıyı çarpabiliyorsan.

İlkokul düzeyi öğrencileri için

- Doğru ve doğru parçası arasındaki farkı biliyorsan,
- İngilizcede “it’s” ve “its”in ne zaman kullanıldığını biliyorsan,
- Ana dilinde yeni öğrendiğin kelimeleri kelime defterine yazıyorsan.

Ortaokul düzeyi öğrencileri için

- İdam cezasının, kasten adam öldürmeyi engellediğine inanıyorsan,
- Coğrafya dersini tarih dersine tercih ediyorsan,
- “Limit Hız” kavramını açıklayabiliyorsan.

Lise düzeyi öğrencileri için